

Marketing je preveč pomemben, da bi ga pustili samo tistim, ki delajo v marketingu!

Analiza proizvodnje in prodaje v letu 1989

Trženje postaja v pogojih odprte gospodarske in družbene konkurence najpomembnejši strateški cilj in pot, ki nam lahko zagotavlja profitabilno poslovanje. V našem Glasilu smo v preteklih dveh letih večkrat opozorili na nujnost tržnega obnašanja, pa je zaradi splošne klime v podjetju ostalo vse le pri besedah.

Eden najpomembnejših razlogov za indolenten odnos do marketinške strategije v procesu našega organiziranja in poslovanja je bila čvrsta samoupravna organiziranost brez pravno definirane odgovornosti za materialni razvoj podjetja. Družbena sredstva so bila povrh vsega brez lastnika, socialistično samoupravljanje je bilo kot vlak na slepem tiru.

Ob prehodu na nov način upravljanja v našem podjetju je potrebno odpraviti vse pomanjkljivosti, ki so doslej (tudi zaradi sistema) delovale rigidno na našo organiziranost in omogočale obstoj nestrokovnega delovanja na vseh ravneh in področjih. Zato je potrebno:

- **Proizvodno naravnost** (plan proizvodnje, plan prodaje, plan nabave) **preusmeriti v tržno naravnost**, kot je orientacija na kupca (kupec na prvem mestu!), orientacija na dobavitelja (negovati odnose z dobavitelji, postaviti odnose na višji nivo, partnerstvo), orientacija na konkurenco (konkurenca je potrebna za tržno gospodarstvo, konkurenco je potrebno zelo podrobno poznati), orientacija na javnost (ustvarjati javno mnenje v našem podjetju), orientacija na sodelavce (rehumanizacija poslovanja, motiviranje, osebno angažiranje, samoiniciativa, zamenjava norm z bolj humanimi merili) in orientacija na imetnika kapitala (prodaja in nakup delnic, poslovne reorganizacije).

- **Formalno transformacijo OZD v podjetju obogatiti z novimi organizacijskimi in podjetniškimi oblikami delovanja**, kajti sedanji »status quo« koristi samo tistim, ki želijo podaljšati svoj dolgoletni

mandat svoje strokovne nesposobnosti in monopol na podzaposlenem delovnem mestu.

Novi statut nesporno dokazuje, da statutarne spremembe niso povzročile spremembe upravljalnega sistema podjetja, ker je zakon o podjetjih notranjo organiziranost prepustil v odločitev podjetjem samim. S tem pa je zakonodajalec dokazal, da model organiziranosti ne spada med samoupravna vprašanja. Ali bomo mi še zmeraj verjeli in verovali v to? Po treh mesecih formalne transformacije je vse bolj glavna zahteva po jasnejši opredelitvi in določitvi odgovornosti do pridobivanja dobička, zagotavljanja finančne likvidnosti in oplemenitve našega premoženja. Kdor se v vodilni ekipi ne bo zavedal te odgovornosti, ga bo potrebno čimprej zamenjati.

- **Formalne letne, srednjeročne in dolgoročne plane je potrebno zamenjati z marketinškim planiranjem**. Brez lastne marketinške strategije ne bomo mogli dolgo obstajati. Doslej smo le reagirali na razvojne procese na področju trženja, zato smo sprejemali ad hoc odločitve z visokimi stroški in nedoslednimi postopki, postali smo zelo ranljivi ob vsaki spremembi na trgu potrošnikov ali dobaviteljev. Odkriti moramo specifične načine strateškega planiranja in oblikovati lastno prihodnost ter razvoj.

Ta kratek uvod v analizo »fizičnega obsega poslovanja v letu 1989« sem namenil vsem razmišljajočim sodelavcem zato, da bodo spoznali razliko med tem, kaj delamo in kaj bi morali delati, da bi bili uspešni. Uspešnost ne pomeni nič drugega kot ustvarjati dobiček in biti stalno finančno likviden. Poti za doseganje teh dveh priznanih ciljev podjetja so zelo različne in tem potem

pravimo strategije. Strateškega planiranja se ne moremo naučiti v učbenikih, kajti to je izvirna, specifična poslovna usmeritev vsakega podjetja, ki se bori za preživetje. Strateško planiranje bazira na poslovni moči podjetja in njegovih izdelkov ter na izбору atraktivnih trgov. Oblikovanje možnih poslovnih usmeritev je v dobršni meri umetnost, zato je tudi vodenje podjetja bolj umetnost kot znanost. Strategije so zato rezultat ustvarjalnega in inovativnega napora v podjetju. Reklo: »Eni mislijo, drugi delajo« je potrebno zamenjati z reklom: »Vsi mislimo, vsi delamo.«

Umetnost oblikovanja planskih strategij uporablja v največji meri razpoložljive podatke in raziskovalne metode. Analiza poslovanja v nekem časovnem obdobju je torej potrebna zato, da glede na sedanje proizvodne programe poiščemo poslovne probleme in planske vrzeli in ocenimo obstoječo strategijo. Ta ocena pa nam pove, zakaj je potrebno oblikovati nove možne planske strategije. Ali mi sploh imamo kakšno poslovno strategijo, katere cilj je preživetje in razvoj? To mnenje prepuščam bralcem v razmislek in v izziv, da končno le začnemo drugače misliti in delati.

Kot sem že omenil, je za vsako poslovno strategijo potrebno poznati proizvodni program in doseganje proizvodno-prodajnih rezultatov v preteklem letu. Pa si oglejmo nekaj najbolj značilnih podatkov o obsegu našega dela v letu 1989:

(nadaljevanje na 2. strani)

Poslovna stavba LIP Bled — Center za inženiring in marketing LIP Bled

99604144

(nadaljevanje s 1. strani)

Tabela 1: Fizični obseg proizvodnje DO LIP Bled v letu 1989 in primerjava s planirano in doseženo v letu 1988

Table with 6 columns: SM, doseženo (1988, 1989), plan (1989), indeks (1989/88, 1989 pl. 89). Rows include Tovarna Bohinj, Tovarna Rečica, Tovarna Mojstrana, Tovarna Podnart, Tovarna Filbo, and LIP BLEED.

Tabela 2: Doseganje proizvodnje v razdobju I-XII 1989 v primerjavi s planom in preteklim letom

Table with 13 columns: Doseganje na plan 1989 (indeksi) I-XII, I-XII. Rows include Boh., Reč., Moj., Pod., Fil., and LIP.

Table with 13 columns: Doseganje na plan 1988 (indeksi) I-XII, I-XII. Rows include Boh., Reč., Moj., Pod., Fil., and LIP.

Tabela 3: Fizični obseg proizvodnje v tovarni Bohinj

Table with 6 columns: Izdelek, EM, proizvedeno (1988, 1989), plan (1989), indeks (89/88, 89/pl. 89). Rows include op. pl. IZV., op. pl. DT, op. pl. skup., nor. por. č., obl. in LP, les. moka, MVV, mas. podnož., postelje, pogradi, noč. omar., toal. miz., sis. omare, štud. miza, komoda, ogl. kom., nor. por. č., žagan les, st. les. od., nor. por. č., sk. nor. p. č., nenor. dela, proizv. brez, nenor. del.

(Tabela 2)

V letu 1989 nismo bistveno menjali proizvodnega programa, razen v Podnartu, kjer je z nedokončano investicijo stekla proizvodnja masivnih plošč. Planirani proizvodni rezultati so bili na nivoju podjetja doseženi 100 %, primerljiva raven proizvodnje iz leta 1988 pa je bila presežena za 3 %. Gibanje proizvodnje v primerjavi s planirano in primerljivo lansko ravnijo nazorno ilustrirata naslednji preglednici, iz katerih je razvidno nihanje proizvodnje z upadanjem njene rasti.

(Tabela 3)

Tovarna Bohinj je poslovno leto 1989 zaključila z razmeroma visokim planskim zaostankom (5 %), medtem ko je bil celotni obseg proizvodnje 1 % nad primerljivo ravnijo iz leta 1988. Proizvodnja plošč je znašala 806.618 m², kar je 5 % več kot leta 1988 in 4 % nad planom, torej je zabeležila dober proizvodni rezultat. Nasprotno temu ugodnemu poteku proizvodnje pa stoji obrat pohištva, ki je planske cilje dosegel le 80 %. Tudi obrat žaga ni izpolnil planskih pričakovanj (97 %), na kar je najbolj vplivala proizvodnja žaganega lesa (89 %).

Med proizvodnimi problemi, ki so negativno delovali na doseganje plana, izstopajo predvsem pomanjkanje žaganega lesa, ki je posledica izpada dobav hlodovine (tovarna Bohinj je prejela le 85 % načrtovanih količin hlodovine), občasno pomanjkanje kadrov v neposredni proizvodnji zaradi povečane bolniške odsotnosti in menjava proizvodnih programov v pohištvu. Za pohištvo je bilo še posebej značilno,

da plan proizvodnje ni bil usklajen s proizvodnimi možnostmi (kapacitetami), v obratu so številna ozka grla, pa tudi predimenzionirane zmogljivosti.

(Tabela 4)

Tovarna Rečica je leta 1989 dosegla plan proizvodnje, v primerjavi z letom 1988 pa je obseg proizvodnje povečala za 2 %. Proizvodnja v obratu vrata ni dosegla plana (97 %), medtem ko je obrat žaga preseževal plan za 13 %. K temu je največ doprineslo 51 % presegevanja plana v proizvodnji oblog, žaganega lesa pa je bilo proizvedenega 6 % več kot je bilo planirano. Ugodno gibanje proizvodnje žaganega lesa je bilo posledica redne dobave hlodovine, katere je bilo dobavljeno celo 10 % več kot je bilo predvideno v surovinski bilanci. Posebna značilnost proizvodnih rezultatov je izredno spremenjena struktura proizvodnje v primerjavi s planirano in doseženo v letu 1988. To spreminjanje strukture proizvodnega programa, ki je bilo prisotno tudi v zelo kratkih časovnih obdobjih, je povzročalo organizaciji dela velike probleme in težave pri izpolnjevanju izdobjavnih rokov in oskrbe z materiali.

(Tabela 5)

Fizični obseg proizvodnje v Tovarni Mojstrana ni zabeležil dobrih rezultatov, saj je zaostajal tako za planiranim kot za doseženim obsegom proizvodnje v letu 1988. Nesporno je k slabemu rezultatu doprinesla politika visokih cen storitvenega razreza, saj je bilo doseženo le 50 % planiranih storitev.

Slaba izkoriščenost razpolo-

(nadaljevanje na 4. str.)

Tabela 4: Fizični obseg proizvodnje v tovarni Rečica

Table with 6 columns: Izdelek, EM, proizvedeno (1988, 1989), plan (1989), indeks (89/88, 89/pl. 89). Rows include kr. neobl., kr. obdel., kr. IZVOZ, kril. skup., podb. SM DT, podb. SM IZ., podb. SM nad., podboj B, podboj skup., sl. podb., opaž. si., nor. por. čas, oblog. in LP, žagan les, nor. por. čas, sk. nor. po. č., nenor. dela, pr. brez. n. d.

Tabela 5: Fizični obseg proizvodnje tovarne Mojstrana

Table with 6 columns: Izdelek, EM, proizvedeno (1988, 1989), plan (1989), indeks (89/88, 89/pl. 89). Rows include vhod. vrata, gar. vrata, dodatki, stor. narez, nor. por. čas, nen. dela, pr. brez n. d.

Pred nami so volitve

KANDIDATNA LISTA

Tovarna	delavski svet	svet tovarne/uprave	disciplinska komisija
Bohinj	Bassanese Ivan Oblak Alojz Odar Ljubica Ravnik Janko Rozman Marko Sodja Branko Sedlar Pavel Štros Martin Štros Stanko Volimo 4 kandidate	Arh Franc Arh Janez Cvetek Janez Čajić Dušan Godec Tomaž Jensterle Dušan Klančar Marija Mencinger Cilka Mencinger Janez Mencinger Viktor Mikelj Filip Odar Pavel Pintar Janez Stare Jože, BB Sodja Enesa Sušnik Tomaž Smukavec Marjan Šorli Peter Volimo 11 kandidatov	Predsednik: Bregant Tomaž Kunej Jelka Volimo 1 kandidata Člani: Koncilja Anton Petek Ivanka Ropret Franc Volimo 3 kandidate
Rečica	Ješe Niko Ratek Ivan Trojar Andrej Urh Branko Volimo 3 kandidate	Bajc Bogo Bernard Jožica Godec Ciril Gogala Bojan Gogala Dušanka Gosnik Srečko Hikel Bruno Jan Urška Lukan Andrej Pintar Polona Poljanec Kati Stare Andrej Smukavec Matjaž Toman Janez Vragolović Valentin Zupanc Marko Volimo 9 kandidatov	Predsednik: Bregant Tomaž Kunej Jelka Volimo 1 kandidata Člani: Bajc Dušan Golc Janez Jan Janez Razingjer Jernej Volimo 3 kandidate
Mojstrana	Močnik Peter Ravnekar Tomaž Volimo 1 kandidata	Kovačec Leopold Lavtižar Albina Matjaž Jože Močnik Peter Pintar Janko Ravnekar Tomaž Rekar Ivanka Troha Ante Volimo 7 kandidatov	Predsednik: Bregant Tomaž Kunej Jelka Volimo 1 kandidata Člani: Jeglič Stanko Klinar Ciril Kunšič Marica Slivnik Valentin Volimo 3 kandidate
Podnart	Čufar Franc Kunčič Tomaž Volimo 1 kandidata	Bele Vidosava Intihar Jože Kordiš Jože Ličar Alojz Mohorič Biljana Perič Danica Pohar Andrej Potočnik Janez Prestrel Janez Vukić Petar Volimo 7 kandidatov	Predsednik: Bregant Tomaž Kunej Jelka Volimo 1 kandidata Člani: Černe Marjeta Kunčič Tomaž Lenič Dušan Rakovec Branka Volimo 3 kandidate
Filbo	Zorman Branko Volimo 1 kandidata	Čuden Vojko Rijavec Branko Rozman Darko Rozman Franc Sodja Danijel Tavčar Izidor Zalokar Milan Zupanc Janko Žmitek Darko Volimo 7 kandidatov	Predsednik: Bregant Tomaž Kunej Jelka Volimo 1 kandidata Člani: Hodnik Jože Odar Jure Selan Blaž Volimo 3 kandidate
Uprava	Blažević Jordan Testen Franc Volimo 1 kandidata	Frelih Nada Jensko Janez Knaflič Stane Pogačar Janko Praprotnik Anica Prešeren Janez Purgar Metod Rakuš Mirko Ravnik Simona Srna Andrej Šefman Martina Švab Anica Toman Jože Urankar Marija Žerovc Franc Volimo 7 kandidatov	Predsednik: Bregant Tomaž Kunej Jelka Volimo 1 kandidata Člani: Biškup Ignac Golja Damjan Pintar Miro Šalamun Mitja Toman Jože Volimo 3 kandidate

V mesecu aprilu bodo izvedene splošne volitve delegatov v družbenopolitične skupnosti ter v Predsedstvo republike Slovenije. V našem podjetju pa smo tem volitvam pridružili še volitve v naše samoupravne organe.

Volili bomo:

8. aprila

- predsedstvo republike Slovenije (predsednika in člane)

- zbor občin republike Slovenije

- družbenopolitični zbor skupščine republike Slovenije

12. aprila

- delegate za zbor združenega dela skupščine Republike Slovenije

- delegate za zbor združenega dela skupščine občine Radovljica

V našem podjetju pa bomo tega dne volili tudi v naše samoupravne organe, in sicer:

- v delavski svet podjetja

- v svete tovarni uprave

- v disciplinsko komisijo

22. aprila

- delegate za zbor krajevnih skupnosti

- delegate za družbenopolitični zbor skupščine občine Radovljica

- ter 2. krog volitev v republiške organe

Zakon o volitvah skupščine (Ur. list SRS 42/89) urejuje celoten postopek volitev in odpoklica delegatov.

Kandidiranje smo opravili že v začetku meseca marca, saj smo podporo kandidatom dajali do 12. marca 1990, tako da so vsi kandidati sedaj že znani.

Kot vsi vemo, bodo letošnje volitve prve resnično svobodne volitve v Sloveniji. Na teh volitvah bo moč izbirati med večjim številom kandidatov, pa tudi strank, izvoljeni delegati pa bodo stalni poslanci.

Glede na povedano bi bilo prav, da se spremeni tudi naš odnos do volitev, saj bodo izvoljeni delegati v veliki meri odločali o našem življenju in usodi.

Jelka

(Nadaljevanje z 2. strani)
žljivega fonda delovnega časa (10,2% boleznin) je prispevala velik delež k nedoseganju plana, tudi produktivnost ni dosegla

planirane. V Tovarni Mojstrana so se soočali torej pretežno s problemi organizacijsko-kadrovske narave.

Marketing je preveč pomemben, da bi ga pustili samo tistim, ki delajo v marketingu!

Tabela 6: Fizični obseg proizvodnje tovarne Podnart

Izdelek	EM	proizvedeno 1988	1989	plan 1989	indeks 89/88	89/pl. 89
1	2	3	4	5	6 = 4:3	7 = 4:5
žagan les	m ³	6.873	5.079	6.300	74	81
zaboji	m ³	2.590	628	3.951	24	16
obloge	m ²	145.037	125.725	132.000	87	95
stro. narez	m ³	479	774	500	162	155
nor. por. č.	NU	70.945	78.129	74.054	110	106
nenor. dela	NU	6.708	29.922	2.000	446	1496
pr. brez n. d.	NU	64.237	48.207	72.054	75	67

(Tabela 6)

V Tovarni Podnart so v letu 1989 potekala investicijska dela, zato je bila proizvodnja v prvi polovici leta zelo motena. Poseben problem je bilo stalno prestavljanje roka dokončanja. V investicijskem programu je bil zaključek izvajanja predviden v aprilu 1988, dejansko pa je bila investicija zaključena v februarju 1990. leta. Začetek redne proizvodnje je bil planiran v juliju 1989, dejansko pa smo še v tem trenutku v fazi poskusnega obratovanja. Zaradi vsega navedenega je posebno pri obsegu proizvodnje v letu 1989 upoštevati vse navedene probleme. V prvem polletju so delavci tovarne Podnart zaradi izpopolnjevanja, deloma pa zaradi investicije delali v Tovarnah Rečica in Bohinj.

(Tabela 7)

Tovarna Filbo je bila glede na doseganje fizičnega obsega proizvodnje najuspešnejša v podjetju, saj je planirani obseg proizvodnje presežala za 13%, v primerjavi z letom 1988 pa je bila produkcija večja za 14%. Značilnost njenega poslovanja je bila visoka stopnja izkoriščenosti kapacitet, ugodno izkoriščanje fonda delovnega časa (samo 6,7% bolovanja) in visoka produktivnost (planirana produktivnost je bila presežena za 6% dela.

Proizvodni rezultati niso bili slabi, lahko pa bi bili boljši. Vsekakor pa so bili boljši od prodajnih. Primerjava proizvedenih in prodanih količin je nazorno prikazana v naslednji tabeli:

(Tabela 8)

Količinskega plana prodaje v letu 1989 nismo izpolnili. Prodaja izdelkov lesnopredelovalnih tovarn je zaostajal za planom 9%, zaradi uspešno prodaje Filba je zaostajanje skupne prodaje znašalo 7%. Bistveno pri medmesečni primerjavi prodanih količin je upadanje obsega prodaje v primerjavi s planskimi zadolžitvami!

(Tabela 9)

Na osnovi tega kratkega prikaza analize fizičnega obsega proizvodnje in prodaje lahko ugotovimo, da imamo bolj pomanjkljive podatke in raziskovalne metode, na katere se lahko naslonimo pri razvijanju lastnih planskih strategij. Rezultat dogovorne ekonomije so še vedno produktivistična pojmovanja poslovanja,

ki ne dajejo dovolj jasnega odgovora na naslednje vprašanje:

»Vprašanje ni, kaj bomo počeli jutri, temveč, kaj moramo storiti danes, da bomo pripravljeni na jutri!«

Šlibar

Tabela 8: Zaloge, proizvodnja in prodaja v letu 1990

tovarna/ izdelek	EM	začet. zaloge 1. 1. 89	plan proizvod. 1989	proiz. I-XII 1989	dos. plana proizvod.	pr., po. I-XII 1989	dos. plana prod.	k. zal. 31. 12. 1989	indeks
Bohinj									
op. pl. IZV	m ²	10.485	560.000	553.620	98,9	559.170	99,9	4.935	47,1
op. pl. DT	m ²	19.436	215.000	252.998	117,7	245.362	114,1	27.072	139,3
op. pl. sk.	m ²	29.921	775.000	806.618	104,1	804.532	103,8	32.007	107,0
pos., pog. omare	kom.	1.473	4.670	2.811	60,2	2.407	51,5	1.877	127,4
štud. mize	kom.	248	2.320	1.465	63,1	923	39,8	790	318,5
noč. omar	kom.	79	600	104	17,3	85	14,2	98	124,1
toal. mize	kom.	1.132	5.270	1.258	23,9	1.375	26,1	1.015	89,7
komoda	kom.	97	700	358	51,1	234	33,4	221	227,8
mas. s. vr.	kom.	108	700	274	39,1	266	38,0	116	107,4
dv. gar. v.	kom.	291	7.000	6.745	96,4	6.946	99,2	90	30,9
lesn. moka	t	86	400	466	116,5	533	133,2	19	22,1
sti. l. od.	t	6	600	467	77,8	450	75,0	23	383,3
žagan les	m ³	—	1.000	1.080	108,0	1.080	108,0	—	—
		4.086	30.040	26.795	89,2	27.294	90,9	3.587	87,8
Rečica									
kr. v. p. o.	kom.	1.092	600	1.360	226,7	1.325	220,8	1.127	103,2
kr. p. neo.	kom.	2.935	8.800	14.729	167,4	14.029	159,4	3.635	123,9
kr. f. bru.	kom.	768	3.000	1.105	36,8	1.210	40,3	663	86,3
kr. sti. DT	kom.	747	4.500	2.260	0,2	1.799	40,0	1.208	161,7
kr. po. ob.	kom.	13.281	53.500	61.943	115,8	56.451	105,5	18.773	141,4
kr. f. l. IZ	kom.	9.178	57.000	69.047	121,1	67.451	118,3	10.774	117,4
k. vr. p. n.	kom.	171	600	1.800	300,0	1.868	311,3	103	60,2
k. vr. p. o.	kom.	489	2.500	3.039	212,6	2.789	111,6	739	151,1
pod. SM. IZ	kom.	3.401	46.000	36.274	78,9	35.792	77,8	3.883	114,2
pod. SM. DT	kom.	22.347	26.300	24.859	94,5	29.821	113,4	17.385	77,8
p. SM. n. p.	kom.	3.317	1.700	3.075	180,9	3.577	210,4	2.815	84,9
podboj B	kom.	10.002	34.000	25.040	73,6	26.965	79,3	3.345	33,4
p. SM. ele.	kom.	6.899	2.000	7.590	379,5	7.221	361,1	7.268	105,3
sl. podboj	kom.	11.560	20.000	24.272	121,4	24.215	121,1	11.619	100,5
op. sistem	m	7.027	100.000	50.484	50,5	54.153	54,2	3.358	47,8
obloge, LP	m ²	18.775	230.000	347.265	150,9	359.988	156,5	6.052	32,2
žagan les	m ³	4.722	23.090	24.459	105,9	25.116	108,8	4.065	86,1
Mojstrana									
vho. vrata	kom.	1.144	14.700	14.283	97,2	12.366	84,1	3.058	267,3
gar. vrata	kom.	251	1.600	1.522	95,1	1.470	91,9	303	120,7
dodat. el.	kom.	621	1.390	1.493	107,4	1.061	76,3	1.053	169,6
Podnart									
žagan les	m ³	1.209	6.300	5.080	80,6	4.234	67,2	2.055	170,0
zaboji	m ³	97	3.951	628	15,9	725	18,3	—	—
obloge	m ²	29.658	132.000	125.726	95,2	153.786	116,5	1.598	5,4

Tabela 9: Doseganje planiranih prodajnih količin v razdobju jan.—dec. 1989

TOZD	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	junij	julij	avg.	sep.	okt.	nov.	dec.	jan. dec.
Tomaz Godec	93	111	106	112	92	103	89	85	89	87	85	63	92
Rečica	126	104	101	97	83	93	94	88	85	90	99	71	93
Mojstrana	107	93	99	117	74	87	108	73	53	70	60	52	80
Podnart	167	130	57	97	56	41	63	66	123	84	50	65	76
les. pred.	112	107	100	105	84	94	92	84	86	87	87	66	91
Filbo	112	108	110	129	103	116	102	113	113	114	107	121	112
LIP Bled	112	108	101	107	84	95	91	86	88	89	90	71	93

Merila nagrajevanja v letu 1990

V javni obravnavi je predlog novih meril za plače v letu 1990. Z novimi merili želimo doseči, da bi bil posameznik oziroma skupina delavcev nagrajena po svojem prispevku k delovnim in poslovnim rezultatom organizacijske enote ali podjetja.

Poleg že znanih meril: doseganje časovnih normativov, plan proizvodnje, doseganje produktivnosti, plan dejanskega kritja, plan realizacije in plan marže uvajamo nekaj novih: dodatek za ključne delavce, dobiček podjetja oz. tovarne, osebno oceno in merilo za gospodarjenje.

Dodatek za ključne delavce

je merilo za delavce v neposredni proizvodnji, to je za delavce s širokim znanjem in obvladovanjem več tehnoloških faz produkcije, možnostjo premeščanja brez posebnih rizikov.

Dobiček podjetja oz. tovarne

je merilo za direktorje tovarn, sektorjev in glavnega direktorja. Dobiček bomo ugotavljali mesečno na osnovi podatkov mase kritja, predvidenih plač in planiranih FIS ter ga primerjali s planiranim dobičkom.

Osebno oceno

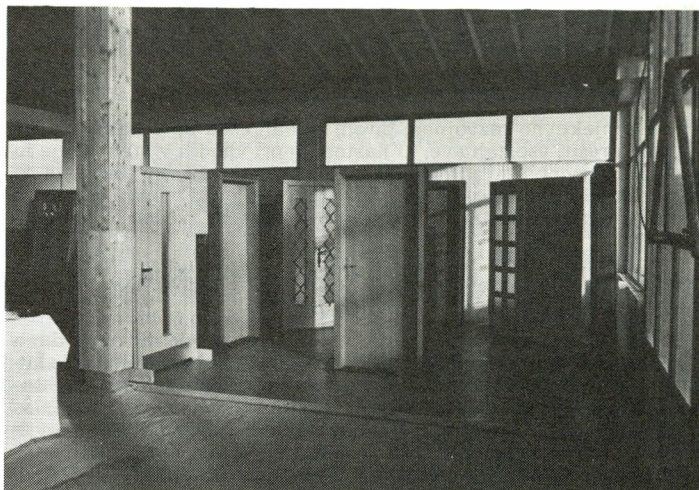
uporabljamo za vsa posredna dela. Za določanje ocene osebne

učinkovitosti imamo naslednje splošne kriterije: kreativnost in iniciativnost, obseg dela in izpolnjevanje rokov, kvaliteta in rezultati dela, sodelovanje ter javno nastopanje. Za vodstvo podjetja, prodajo in nabavo pa se uporabljajo še dodatni specifični kriteriji. Delavec je lahko ocenjen od 0 % do 20 %. Vsak ocenjevalec za svojo skupino lahko doseže maksimalno 10 % povprečne stimulacije. Ocena osebne učinkovitosti je tajna.

Merilo za gospodarjenje

predstavlja kriterij uspešnosti na nivoju tovarne oziroma podjetja. Ta določa maso sredstev za OD v obračunanem obdobju, na podlagi doseženega dobička na pogojnega delavca v primerjavi s planiranim dobičkom.

Želimo, da bi z novimi merili dosegli večjo motivacijo za učinkovitejšo in kvalitetnejše delo, samo tako pa bomo lahko imeli tudi višje prejeme. M. Š.

Razstavnici salon v Uroševcu

Obe poslovalnici kljub političnim stresom in gospodarski blokadi poslujeta uspešno.

1. marca letošnjega leta smo odprli poslovalnico v Splitu. Polovico naših prostorov (predstavnosti) smo dali v najem zasebni trgovki, Meiri Vlahinić in z njo sklenili pogodbo o prodaji naših izdelkov za naš račun. Skladišni prostor za poslovalnico smo najeli pri Slovenijalesu Split.

V prvem mesecu poslovanja je napravila izredno veliko prometa, tako da je tudi ta odločitev pravilna.

Naša maloprodaja ima osem poslovalnic:

— v Sloveniji: na Bledu in v Murski Soboti

— v Hrvatski: v Zagrebu in Splitu

— v Srbiji: v Beogradu dve — ena je v okviru KLI Logatec, in Kragujevcu

— na Kosovu: v Uroševcu

Trudimo se, da bi v letošnjem letu odprli še tri poslovalnice. Ta cilj pa je odvisen od gospodarskih ter političnih gibanj, v veliki meri pa od potrebnih finančnih sredstev.

Testen

Nova lastna prodajna mesta

Zaradi boljše, cenejše, predvsem pa kvalitetnejše ponudbe naših izdelkov, smo se odločili za razširitev lastne maloprodajne mreže. Poslovalnice bomo odpirali predvsem tam, kjer je povpraševanje po naših izdelkih in kjer je še dovolj močna individualna gradnja. Tak pristop ima naslednje prednosti:

— kupec lahko izbira med kompletnim našim proizvodnim programom

— pretežno gotovinska plačila pomenijo hitrejšo obračanje vloženega kapitala

— krajši so dobavni roki za vse tiste kupce, ki ne vzamejo polnega kamiona blaga ali želijo svojo ponudbo samo dopolniti (to so manjša gradbena ali trgovska podjetja).

V lanskem letu in v začetku letošnjega leta smo pridobili tri poslovalnice.

Marca meseca smo odprli poslovalnico v Kragujevcu, ki jo vodi ing. Svetoslav Simić. Ta poslovalnica je naša last, v njej so zaposleni trije delavci.

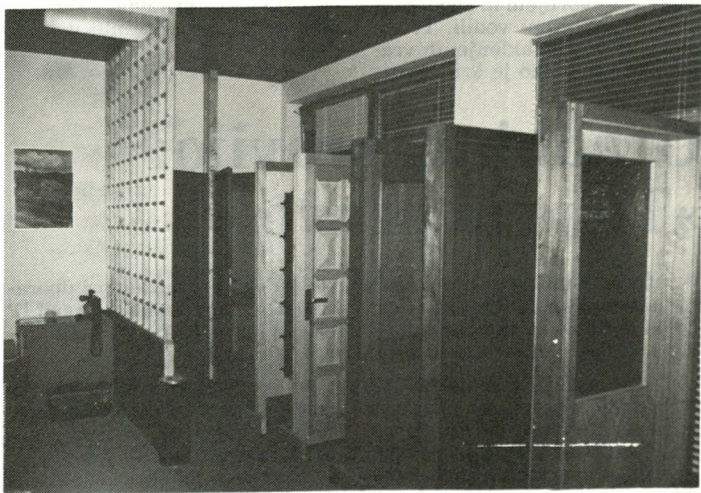
Decembra 1989. smo sklenili najemno pogodbo z Dautom Berisha, lastnikom novozgrajene hale v Uroševcu. Halo smo preuredili v prodajno-razstavnici ter skladišni prostor. Zaposleni so trije delavci, poslovalnico vodi Daut Berisha.

V Splitu, na Balkanski ulici 54 a je nova poslovalnica; je v naselju blizu starega dela mesta

Poslovalnica Uroševac

Razstavnici del poslovalnice Split

Vrata VHS LIP Bled

vrata za vhode v stanovanja, arhive, hotelske sobe, itd.

V projektivno razvojnem biroju se dalj časa ukvarjamo z nalogo, kako rešiti vse zahteve, ki nastopajo pri vseh vrstah stanovanj in prostorih s podobnimi zahtevami in kako skonstruirati taka vrata, ki bi pri standardni debelini krila bila odporna proti vplomu, ognju ter bi poleg teh dveh lastnosti imela tudi zahtevano zvočno in toplotno izolacijo.

Proizvajalci vrat te zahteve rešujejo ločeno ali pa imajo konstrukcijsko zelo zahtevne rešitve, kjer se vključujejo nelesni materiali in prihajajo tako do večjih debelin krila.

Naša rešitev vratnega krila sloni na izključno lesnih materialih, ne presega standardne dimenzije in dopušča široke možnosti finalizacije: različni furnirji, lužila, barve, stilne letve, itd.

Po nekaj atestih na manjših vzorcih smo skonstruirali vrata VHS LIP BLED. Veljavne ateste smo izdelali na Zavodu za raziskavo materialov in konstrukcij v Ljubljani in dobili naslednje rezultate:

- ognjeodpornost F 30 min
- zvočno izolirnost 32 dB
- toplotna izolativnost 1,95 W/m²K

Samo krilo je kompaktno zlepljeno iz več plasti in z montažo primerne okovja otežkoča delo vlomilcev po celotni površini krila, posebno pa v kritičnih točkah za vlamljanje.

Glede na različne potrebe smo izoblikovali tri tipe vrat: VHS-4, VHS-5 in VHS-6.

VHS-4

Krilo VHS je montirano na kovinski podboj Železarne Jesenice v brazdani in nebrazdani izvedbi z ognjevarno izvedbo ključavnice Titan Kamnik in varnostnim ščitom proizvajalca Sitar Kamnik. Ta izvedba je primerna tudi za sanacije (zamenjavo krila) vrat, kjer je že vzidan kovinski podboj.

VHS-5

Pri tej izvedbi je v krilo montirana ognjevarna varnostna ključavnica (prototip Kovinoplastike Lož), ki dodatno zaklepa še na dveh mestih. Podboj je kovinski, nasadila so trajna in močnejše izvedbe.

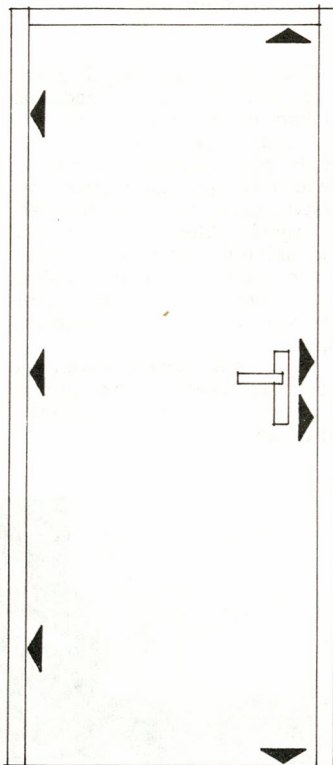
VHS-6

Ta izvedba ima specialen kovinski slepi podboj, obleden s posebno izvedbo SM podboja.

Krila nosijo posebna nasadila, ki se dajo regulirati tridimenzionalno, in sicer ko je krilo že obešeno ter ga za točno nastavitve ni potrebno snemati. Tudi ključavnica je posebnost:

pri navadnem zapiranjju se zaskoči še v zgornjem in spodnjem robu s posebnimi vodili. Ti zaskočniki se pri zaklenjenih vratih blokirajo; tako je krilo zava-

rovano proti vplomu na sedmih mestih. Varnostni ščit še dodatno varuje dostop do ključavnice in cilindričnega vložka. Vrata so v levo-desni izvedbi. Vse okovje: prototipna izvedba tov. Sitar Franca iz Kamnika.

VHS 6 - Pritrđitev krila v podboj

Vse te izvedbe smo predstavili na razstavi »Varnost našega doma« v Ljubljani, v Mariboru, v Novem mestu in Celju ter predstaviti inovacijskih dosežkov v občini Radovljica (v CIM-u LIP BLED).

Interes na teh razstavah je bil precejšen — bili smo edini proizvajalec takih vrat. Tudi ocene v časopisju so bile ugodne. Vrata VHS smo prijaviili na Zveznem zavodu za patente v Beogradu.

Mik

pasnic bolj ali manj razklatih s konca, kar lahko tudi znatno vpliva na nosilnost in varnost pri uporabi. Poškodbe pa se lahko pojavijo že po prvi uporabi.

Seveda se s takšnim problemom srečujejo tudi tuji proizvajalci, tako da se je pojavilo

1. čelo nosilca oz. pasnici morata biti ojačani in ne samo zaščitena (lesna vlakna povsem utrjena)

2. ojačitev naj bo takšna, da z lesom čimbolje sodeluje

3. če gre za dodatne kovinske ali plastične dele, morajo biti vgrajeni tako, da se pri uporabi (udarci, vremenske spremembe) ne zrahljajo ali celo odstopijo.

4. Postopek izdelave mora biti čim enostavnejši in po poznanih postopkih.

5. In končno: Rešitev ne sme kršiti patentnih pravic tujih proizvajalcev.

Rešitve smo obdelali v delovni skupini M. Mozetič, F. Žerovc, J. Zupan, C. Kocjančič.

Glede na to, da je rešitev v postopku obdelave oz. zaščite v Patentni pisarni v Ljubljani in da

nekaj bolj ali manj uspešnih rešitev.

Ocenjujemo pa, da nobena od teh rešitev kompleksno ne rešuje tega problema.

Pri iskanju lastne rešitve smo se oslonili na glavna izhodišča kot so:

je v fazi testiranja na gradbišču, jo bomo predstavili prihodnjč.

Opomba:

Prepričan sem, da boste nadaljevanje nestrpno pričakovali.

Miran Mozetič

Na podlagi 44. člena samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah za urejanje stanovanjskih vprašanj v LIP Bled in sklepa izvršnega odbora z dne 29. 3. 1990 objavljamo

RAZPIS

za dodelitev posojil
— za nakup stanovanja oz. hiše v znesku 1.000.000,00 din
za gradnjo oz. adaptacijo stanovanj v zasebni lasti v znesku 2.000.000,00 din

I. RAZPISNI POGOJI

Pravico do stanovanjskega posojila pod pogoji, določenimi v samoupravnem sporazumu o skupnih osnovah za urejanje stanovanjskih vprašanj v LIP Bled in v pravilnikih posameznih tovarn in uprave imajo vsi delavci, ki so v delovnem razmerju v eni od tovarn oz. na upravi za nedoločen čas in upokojenci.

Delavec, ki prosi za kredit, mora biti kreditno sposoben.

Posojilo se dodeljuje za:

1. izgradnjo ali nakup družinske stanovanjske hiše ali stanovanja (novogradnje)
2. za izboljšanje pogojev bivanja v lastni stanovanjski hiši ali stanovanju (adaptacije)

Stanovanjsko posojilo je dolgoročno posojilo z obveznostjo vrnitve do 20 let glede na višino dodeljenega posojila in z 10 % obrestno mero.

Ostale splošne in posebne kreditne obveze v zvezi z vračanjem in zavarovanjem kredita bo določala kreditna pogodba.

II. DOKUMENTACIJA

Udeleženci razpisa morajo k vlogi za dodelitev posojila predložiti naslednje dokumente:

- zemljiškoknjižni izpisek o lastništvu oz. o pravici uporabe zemljišča
- gradbeno dovoljenje
- kupoprodajno pogodbo ali predpogodbo o nakupu stanovanja oz. hiše
- dokazilo o višini lastne udeležbe, ki ne sme biti manjša od 30 % zneska, potrebnega za dokončanje oz. pridobitev investicije.

III. OSTALE DOLOČBE

1. Vloga s potrebno dokumentacijo za dodelitev posojila je potrebno vložiti najkasneje do 30. 4. 1990 in poslati na naslov: LIP, lesna industrija Bled, Splošni sektor, 64260 Bled, Ljubljanska 32.

2. Prepozno prispele vloge se ne bodo obravnavale, prav tako tudi ne vloge tistih prosilcev, ki jim je bilo posojilo že prej dodeljeno do najvišje vsote, ki je veljala v času, ko jim je bilo posojilo dodeljeno.

3. O izidu razpisa bomo udeležence obvestili z objavo sklepov na oglasnih deskah v tovarnah in na upravi ter z vročitvijo sklepov vsem prosilcem, s pojasnilom in rokom možnosti prigovora.

Izvršni odbor
LIP Bled

Gradbinci pravijo: »To je ta pravo!«

Če je tehnična rešitev resnično dobra, se bo izkazalo pri uporabi na gradbišču. Gre namreč za čelno ojačitev opaznih nosilcev LIP 20, ki jo trenutno testiramo na gradbišču platoja Karavanskega predora skupaj z opaznimi ploščami nove konstrukcije.

Lesne opazne nosilce LIP 20, ki spadajo v proizvodni program tovarne Rečica, verjetno že poznamo. Gre za nosilce, ki jih sestavljata dve monolitni pasnici, ki sta skupaj s troslojno stojino zlepljeni v monolitno celoto. In

prav ti dve pasnici sta v uporabi še posebej izpostavljeni mehanskim poškodbam, seveda poleg vremenskih vplivov.

Tako smo pri pregledu stanja starejših nosilcev (3—5 let) ugotovili, da je vsaj 80 % nosilcev oz.

Ukinitev žagalnice v Tovarni Podnart

S tem člankom želim osvetliti nekatera dejstva, ki so pripomogla k odločitvi vodilnih ljudi v tovarni in podjetju LIP Bled, da se razreže hlodovine v Podnartu ukine.

V tovarni Podnart obratuje žagalnica s hlodovino tračno žago proizvajalca Louis Brenta že od leta 1966. Ta osnovni stroj je bil v žagalnici namenjen predvsem za razrez listavcev s širšega območja ter za razrez hlodovine iglavcev večjih premerov.

Projekt o razrezu hlodovine listavcev ni zaživel, tako da je žagalnica predelovala samo hlodovino iglavcev. Količina dobavljenih hlodovine se je v zadnjih letih zmanjševala zaradi zmanjšanja poseka pa tudi zaradi modernizacije in povečanja žagarskih kapacitet v tovarni Bohinj in Rečica. Tako smo v Podnartu leta 1988 razrezali 9850 m³ hlodovine, v naslednjem letu 7325 m³, glede na ocene dobavljene hlodovine pa bi se količina dobavljenih hlodovine še zmanjšala. Glede na to, da so se stroški vzdrževanja opreme v žagalnici zaradi iztrošenosti zelo povečali, hkrati pa je strošek razreza hlodovine zaradi načina dela na tračni žagi neprimerno večji kot na polnojarmeniku, je ukrep ukinitve žagalnice v tovarni ekonomsko povsem upravičen.

Tudi v razvitem svetu je v zad-

njih letih močan trend ukinjanja manjših žagarskih obratov ter koncentracija hlodovine na žagalnicah z velikimi kapacitetami in nizkimi stroški razreza.

Mislím, da je iz vseh navedenih dejstev jasno razvidno, da investicija v novo strojno opremo v žagalnici ni smotrna. Tako naj bi žagalnica po predvidevanjih prenehala z obratovanjem v mesecu maju letos. Dobava hlodovine je že preusmerjena v tovarno Rečica.

V času obratovanja žagalnice v Podnartu bomo razrezali hlodovino večjih premerov, ki se sedaj nahaja na krlišču; Zatem pa bomo strojno opremo in transportne naprave odprodali, razpoložljivi prostor pa uporabili za razširitev prostorsko utesnjene proizvodnje in medfazno skladiščenje materiala. Žagan les, potreben za nemoten proizvodni proces bomo zagotovili z nakupom na trgu, česar smo se sedaj že posluževali. To je bil edini način, da smo pridobili za proizvodnjo zadostne količine žaganega lesa ustrezné kvalitete.

Leban

KORISTNI PREDLOGI:

— predlagatelj Miro in Tine Smukavec iz DSSS sta predlagala »Statistično evidenco«. Ugotovitev strokovne komisije je, da ta koristni predlog omogoča računalniško dodelavo statističnih podatkov v zunanjetrgovinskem transferju in poslovni statistiki.

— Predlagatelj Dušan Bajc iz TO rečica je podal predlog pod nazivom »Pločevinasta zaščita za zavarovanje traku pred kapljicami talilnega lepila pri izdelovanju okrasnih oblog za SM podboje na LEHNBRINK-u«. Predlog je koristen zaradi odprave talilnega lepila, ki je kapljalo na tekoči trak in s tem povzročalo nečisto okrasno oblogo. Ko so se te obloge čistile, je prišlo do ranirane površine.

— za predlog Zvoneta Lukača »Izboljšava na stroju za dolžinski prerez oblog pri SM podboju« je strokovna komisija ugotovila, da je koristen zaradi manjšega izmeta oblog in s tem odprave odrgnin la kiranih površin.

— zunanji sodelavec Egidij Fifer iz Ingrada, Celje, pa je avtor predloga »Spustna glava za podpornik opažne konstrukcije sistema LIP Bled.« Strokovna komisija je ugotovila, da je ta predlog koristen za našo DO, ker ta glava omogoča, da se plošča predčasno razopazi.

KORISTNE IDEJE:

— »Nova izvedba spoja ladijskega poda«, predlog Mirka Zupana iz DSSS, je koristen za vgraditev na obstoječe stanje, za serijsko proizvodnjo pa ne pride v poštev.

— predlog »Izboljšava delovne mize za izdelovanje skeletov za vse vrste vrat z letvicami« predlagateljice Marjane Lojvec iz TO Mojstrana. Po mnenju strokovne komisije je tak način izvedbe delovne mize težko izvedljiv in pomeni preveliko investicijo za TO, pripravljajo pa se novi programi masivnih vrat, pri katerih ti skeleti ne pridejo v poštev.

Iz poročila je razvidno, da so ponovno v inovacijsko dejavnost vključena samo:

— Tovarna Rečica z 11 predlogi
— DSSS z 4 predlogi
— Tovarna Mojstrana z 1 predlogom in 1 tehnično izboljšavo iz prejš. leta.

Ostale tovarne se niso vključevale v to dejavnost.

Izračunana gospodarska korist v letu 1989 znaša 87.889.754,00 starih dinarjev. Pri dveh predlogih se gospodarska korist ni ugotavljala, ker niso obstojali tehnični podatki, ali pa je imel predlog pou-darek na varstvu okolja.

Vrednost izplačanih odškodnin znaša 473.734.170 starih dinarjev, to pomeni 0,55 % od vrednosti gospodarske koristi pripada predlagatelju.

Ana Šifer

Inovacijske novice

Pregled inovacijskih predlogov v letu 1989

Ocenjujemo, da inovativni predlogi v primerjavi s prejšnjimi leti pomenijo korak naprej, tako po številu kot po vsebini posameznih inovativnih dosežkov. Trudili smo se motivirati delavce in tudi vodilne, ki so s svojim ustvarjalnim delom prispevali k uspešnosti DO.

V lanskem letu je bilo prijavljenih in obravnavanih na strokovnih komisijah 19 inovacijskih predlogov. Od tega so bili 4 predlogi zavrtnjeni, ker je strokovna komisija smatrala, da niso koristni za našo DO.

— Tehnične izboljšave: 6,
— koristni predlogi: 3,
— koristne ideje: 3.

Na Zveznem zavodu za patente pa je prijavljena patentna prijava avtorja Miha Komana, dipl. arh., pod nazivom »Vrata VHS za vhode v stanovanja, hotelske sobe, arhive...«. To so protivlomna, protipožarna, zvočnoizolacijska in toplotnoizolacijska vrata. Z vsemi temi lastnostmi v enem kosu ne presegajo standardne debeline krila.

Znani proizvajalci rešujejo našete lastnosti ločeno, ali prihajajo do večjih debelin krila ter kombinacij z nelesnimi materiali. Ta rešitev je izključno z lesnimi materiali, in je konstrukcijsko zelo enostavna. Taka rešitev pri nas in v tujini ni znana.

Predlog je še v postopku.

TEHNIČNE IZBOLJŠAVE

— Kobilica Stanislav iz Tovarne Rečica je predlagatelj »Montaže vzmeti na stroju IMA«. Strokovna komisija je ugotovila, da je tehnična izboljšava koristna, ker nadomesti enega delavca, kadar se robovi furnirajo s smrekovim furnirjem.

— predlagatelj Štefan Beznik, Franc Murn, Srečo Šlibar, Franc Terlikar in Janez Potočnik so avtorji »Izboljšave na stiskalnici Berlaso — kotnik Sirio«. Tehnična izboljšava ima poudarek na varstvu pri delu, izboljšavi na transportnem sistemu in deloma boljšem izkoriščanju časa in materiala.

Gornji avtorji so predlagali še sledeče izboljšave:

— »Izboljšava na obrezovalki DIGO«. Ta tehnična izboljšava je koristna, ker so se odpravile napake na vratnih krilih (zarezovanje postrani). S to vgrajeno avtomatiko se prižge kontrolna luč in transport se ustavi.

— »Izboljšava na stiskalnici Leopida« je koristna zaradi prihranka olja.

— »Izboljšava na stroju za krojenje desk Optimes« se nanaša na prihranek lesne mase in natančnejše rabljenje desk.

— »Izboljšava na transporterju 18 Wild. Z vgraditvijo fotocelic in časovnim relejem so se odpravile motnje pri razkladanju vrat (poškodbe vratnih kril).

LIP, lesna industrija Bled

RAZPISUJE

za šolsko leto 1990/91 naslednje štipendije:

TOVARNA BOHINJ

— lesarski tehnik	1
— lesar širokega profila	4
— obdelovalec lesa	1

TOVARNA REČICA

— lesarski tehnik	2
— lesar širokega profila	5
— obdelovalec lesa	1

TOVARNA MOJSTRANA

— lesar širokega profila	2
--------------------------	---

TOVARNA PODNART

— lesarski tehnik	1
— lesar širokega profila	2
— obdelovalec lesa	1
— oblikovalec kovin	1

TOVARNA FILBO

— strugar	2
— rezkalec	2
— pleskar	2

UPRAVA

— strojni tehnik	1
— inženir lesarstva	2
— diplomirani inženir lesarstva	2
— inženir strojništva	1
— diplomirani inženir strojništva	1
— diplomirani inženir elektronike	1
— diplomirani inženir gradbeništva	1
— diplomirani ekonomist	1

Prijave in zaključno spričevalo sprejema splošni sektor LIP Bled do 30. 6. 1990.

Vpliv kontrole na bolniški stalež

Višina bolniškega staleža je eden od dejavnikov, ki tudi vpliva na uspešnost poslovanja podjetja, predvsem v odnosu na produktivnost in na izkoriščenost delovnega časa. Tako v svetu, kakor pri nas so skušali na višino vplivati na različne načine. Poglejmo si nekatere od njih:

— Ustanovitev obratne ambulante

Večina podjetij, lociarnih na enem mestu, se je poslužila te rešitve. V Jelovici Škofja Loka imajo svoj postopek, kako bolan delavec nastopi bolniški stalež. Zjutraj se mora javiti pri svojem mojstru, ta pa se poveže z obratno ambulanto znotraj podjetja in se dogovori za uro obiska.

— Pooblaščen zdravniki

So primeri, (kakršno je tudi naše podjetje), da se dogovorijo za določenega zdravnika, ki je pristojen za izdajo bolniškega staleža.

— Finančna stimulacija

Delavci, kateri v določenem mesecu ne bolujejo, so deležni posebnega dodatka. Tak način je nepošten predvsem do delavcev, ki so zares bolni, oz. so poškodovani, po drugi strani pa povečuje nevarnost, da delavci bolni hodijo na delo, matere z bolnim otrokom ne upajo zaprositi za bolniško odsotnost in tako tudi otroci hodijo bolni v vrtec ali šolo.

— Preventivni pregledi

Za pravočasno ugotavljanje različnih telesnih okvar, zmanjšanja delazmožnosti in drugih znakov staranja organizma so preventivni pregledi obvezni, ker nam pokažejo, koliko je določen delavec še sposoben za določeno delo in ga na podlagi teh izvidov pravočasno premestijo na ustrezno delovno mesto in s tem preprečijo možnost okvare in s tem nastop bolniškega staleža.

— Organizirana rekreacija med delovnim časom in po njem

To obliko uvajajo predvsem v razvitejšem svetu. Na Japonskem so uvedli obvezno 15-minutno rekreacijo za vse zaposlene na monotonem delu med delovnim časom. Rezultati so bili izredni. Prihranili so milijone delovnih ur na račun bolniškega staleža.

— Kontrola bolnikov na domu

Stalna ali občasna kontrola bolnikov na domu je poznana v mnogih naših podjetjih, med drugimi tudi v LIP-u.

Glede na to, da na tem delu delam od samega začetka, so mi na voljo podatki, ki govorijo o uspešnosti tega ukrepa. Najbolj bo to razvidno iz tabele št. 1:

	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
T. Godec	9,29	8,36	6,67	6,63	6,57	6,44	6,04	6,45
Reiča	6,89	7,08	5,98	6,11	7,10	6,23	5,38	6,15
Mojstrana	9,19	7,88	6,90	8,18	7,20	5,12	7,61	7,05
Podnart	10,23	8,78	9,24	9,71	7,33	7,33	6,90	8,11
Trgovina	1,31	1,44	2,46	1,12	3,09	4,49	—	—
DSSS	2,27	2,48	2,64	1,59	1,60	2,94	1,86	3,94
Filbo	—	8,61	6,64	5,53	6,64	5,64	5,19	5,49
LIP Skupaj	7,88	7,31	6,21	6,13	6,28	5,98	5,43	6,02

Če si ogledamo tabelo, vidimo, da se je odstotek bolovanja največ znižal od leta 1983 na 1984 in to za celih 1,10 %. Svoje delo sem namreč nastopil v drugi polovici leta 1983.

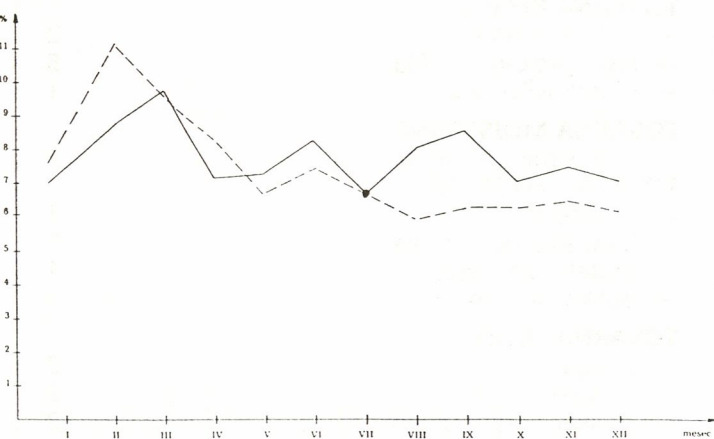
Poglejmo si še drugo tabelo, pri kateri je še bolj očiten padec odstotka bolniškega staleža v primerjavi s prejšnjim obdobjem.

ANALIZA BOLOVANJA V DO LIP BLED po mesecih v letu 1983 in primerjava z letom 1982

Mesec	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	avg.	sep.	okt.	nov.	dec.	I—XII.
bolovanje v letu 1982													
bolovanje do 30 dni	5,24	6,28	6,04	4,45	5,42	5,96	4,10	5,41	6,33	4,55	5,20	4,59	5,30
bolovanje nad 30 dni	2,81	2,59	3,75	2,74	1,88	2,34	2,65	2,67	2,26	2,51	2,30	2,48	2,58
Skupaj	7,05	8,87	9,79	7,19	7,30	8,30	6,75	8,08	8,59	7,06	7,50	7,07	7,88
Porodniška odsotnost	1,08	0,98	1,14	1,13	0,94	0,95	0,90	1,01	0,93	0,94	0,90	1,04	0,99
bolovanje v letu 1983													
bolovanje do 30 dni	4,82	8,10	6,34	5,08	3,53	4,25	5,63	3,59	4,11	3,86	3,83	2,88	4,65
bolovanje nad 30 dni	2,82	3,03	3,29	3,30	3,22	3,23	1,16	2,37	2,20	2,43	2,67	2,28	2,66
Skupaj	7,64	11,13	9,63	8,38	6,75	7,48	6,79	5,96	6,31	6,29	6,50	5,16	7,31
Porodniška odsotnost	1,00	1,00	0,83	0,67	0,94	0,84	1,00	1,07	1,57	1,48	0,90	1,04	1,18

Iz te tabele je razvidno, da se je odstotek naglo znižal od avgusta 1983 dalje. Predvsem se je zmanjšalo bolovanje do 30 dni. Menim, da bi to moralo biti zadosti argumentirano dejstvo za raznorazne skeptike o upravičenosti bolniške kontrole. Za manj pismene pa dodajam še diagram!

BOLNIŠKA ODSOTNOST V LIPU PO MESECIH

Iz diagrama je razvidno, da je od meseca julija bolniški stalež očitno padel in je vseskozi pod ravnijo iz leta 1982. Pri pregledu strukture bolovanja je razvidno, da gre ta na račun izključno bolovanja do 30 dni.

Toliko o upravičenosti in koristnosti bolniške kontrole. Vendar pa je to še vedno zgolj eden od spredaj naštetih dejavnikov, ki vplivajo na zmanjšanje oziroma višino bolniškega staleža.

Resnične rezultate in uspehe na tem področju lahko pričakujemo le z vključitvijo vseh, razen finančne stimulacije, katero smo zavrnili kot nehumano.

V določeni meri smo na LIP-u to tudi dosegli. So pa še določene rezerve, predvsem v povezavi podjetja z invalidsko komisijo in na področju rekreacije ter morda preventivnih pregledov.

Pri svojem delu sem v pogovorih odkril, da je dosti delavcev neustrezno razporejenih oziroma se na njihovo prerazporeditev pre-

dolgo čaka. Čakalna doba tistih, ki čakajo na invalidsko upokožitev, je tudi predolga in to nam samo zvišuje bolniški odstotek.

O rekreaciji zaposlenih sem že prej navrgel nekaj misli. Menim, da bi na tem področju pri nas še precej lahko naredili. V to me prepričujejo rezultati analize, ki sem jo pripravil pred leti. Upošteval sem 100 delavcev, ki so se ukvarjali z rekreacijo in povprečni odstotek bolniškega staleža primerjal s skupnim odstotkom bolniške odsotnosti vseh zaposlenih. Rezultat je pokazal, da je skupina 100 rekreativno usmerjenih delavcev imela odstotek nekaj več kot 2 %, skupni odstotek pa je znašal več kot 6 %.

Mislím, da so ti rezultati zadostni argument o upravičenosti rekreacije zaposlenih in bi morali biti tudi vodilo Lipovim odgovornim ljudem pri razporejanju sredstev za organiziranje rekreacije zaposlenih.

Rakuš

Zlata Čvek, sodelavka iz poslovalnice Zagreb

XII. posvetovanje — Sodobni arhivi '90

Kakor je vsako leto v navadi, je tudi letos meseca marca potekalo posvetovanje o arhivskih vprašanjih. V organizaciji Pokrajinskega arhiva Maribor smo se zbrali v Radencih, vendar v malo manjšem številu kot prejšnja leta. Tu smo se srečali iz različnih krajev SFRJ in izmenjali izkušnje pri delu v bolj ali manj urejenih arhivih.

Uvodno besedo je podal ravnatelj Pokrajinskega arhiva mag. Peter Pavel Klasinc. V referatu pod naslovom Na pragu velikih sprememb je poudaril, da se uvajajo nove informacijske tehnologije, novosti opažamo v gospodarstvu kakor tudi pri ljudskem delu. Ne smemo mimo razvoja večstrankarskega političnega sistema, spremenila se bo tudi zakonodaja. Spremenil se bo Zakon o kulturni in naravni dediščini iz dveh vidikov:

— prvi je zahteval, da je potrebno prilagoditi zakon novim spremembam;

— drugi, da je potrebno v zakon vnesti, kar je do sedaj pokazala praksa in je bilo v zakonu pomanjkljivo.

Arhive je potrebno prikazati po novem kot nosilca velikega števila informacij. Uspehi dela pa so odvisni od stalnega izobraževanja arhivskih delavcev.

Doc. dr. Miha Brejc z Višje upravne šole v Ljubljani nam je predaval o informacijski tehnologiji ter dokumentarnem podpisem. Na podlagi raziskovanja

upravnih dejavnosti so ugotovili, kako je nizka raven organiziranosti pisarniškega dela. Kljub dobi računalništva ugotavljamo, da so isti podatki večkrat vnešeni, kljub mnogim evidencam, pa se ena in ista zadeva še vedno takoj ne najde. Preglednost je neustrezna. Dokumenti naj bi bili smiselno povezani po vsebini, evidentirani v zadeve. Programsko orodje EVDOK je integriran pisarniški sistem, s katerim evidentiramo prejeto in poslano pošto, spremljamo potek dela itd.. EVDOK je tudi temeljni pripomoček za ureditev arhivskega poslovanja. Zmanjša se količina papirja. Le-ta sistem danes uporablja okoli 50 naših podjetij, kratka, kažejo se dobri rezultati.

Miroslav Novak, arhivist iz Pokrajinskega arhiva v Mariboru nam je povedal o smereh razvoja pri uporabi računalnika pri arhivskih opravilih. Dosedanja praksa uporabe računalnikov je pokazala, da se je distanca arhivist — računalnik zelo zmanjšala, z novim znanjem se je pove-

čala uporabnost v arhivskem strokovnem delu. Obstoječa programska oprema je nezadostna za široko zastavljene cilje.

Vera Trujič, arhivski svetnik Vojvodinskega arhiva, nam je v svojem referatu opisala delo pri arhiviranju materiala gradbenih projektov, kar pomeni specifično vrsto gradiva. Gradbeni elaborati se izdelajo v večjem številu primerkov. Dovolj pa je en sam primerek, ki naj se čuva v skupščini občine. Posebno so pomembni projekti, ki so večjega družbenega pomena. Vrednost teh projektov naj se oceni strokovno.

Ludvik Jerčič, inž. dipl. oec, vodja kontrole kakovosti iz Gorenje Muta, je opredelil vlogo arhivov pri zagotavljanju kakovosti. Kakovost postaja središča tema sodobnega poslovanja podjetij na poti v Evropo 1992. Urejen sistem dokumentarnega in arhivskega gradiva daje med drugim možnost pridobitve certifikata o kakovosti kot prvi pogoj vključevanja podjetij v izvoz. Arhiviranje dokumentacije s področja kakovosti je potrebno opredeliti v Poslovniku kakovosti ali v drugih poslovnikih ali v organizacijskih predpisih podjetja. Arhivi so dobili strokovno vlogo pri zagotavljanju kakovosti.

Alfred Dušelj iz Birostroja

Maribor pa se je osredotočil na možne oblike izvajanja nadzora pri ustvarjalnih dokumentarnega in arhivskega gradiva. V naši polpretekli zgodovini se je uničevala naša kulturna dediščina. Zato je priporočljivo, da se strokovne službe pri pristojnih arhivih zavzamejo pri zakonodajalcu, da ustrezno ukrepa in zaščiti izgubo pomembnega gradiva. Arhivar naj bi bil zadnji, ki bi šel iz likvidiranega podjetja.

Bogdan Reichenberg, dipl. ing. arh., nam je spregovoril o uporabnosti prostora za arhivske namene. Pri iskanju lokacij za stavbe, ki bodo rabile potrebam pokrajinskih arhivov, je najbolj pomembno spoznanje, da predstavlja ta dejavnost eno centralnih mestnih funkcij, ki sodijo v center mesta. Arhivska skladišča v podjetjih so projektirana tako, da omogočajo trajno hrambo arhivskega gradiva, jamčijo tudi njegovo varnost. V kletih, kjer so običajno arhivski prostori, je seveda drugačna podoba pravega stanja. To pa ogroža vrednost hranjenega gradiva.

Dvodnevno posvetovanje v Radencih nam je pokazalo nove smernice za naše delo z arhivskim in dokumentarnim gradivom. Vsekakor pa bomo reševali probleme na podlagi medsebojnih izkušenj.

Vesna

V skladu s 23. členom samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah za urejanje stanovalniških vprašanj v LIP Bled in na osnovi sklepa izvršnega odbora objavljamo predlog prednostne liste prosilcev za stanovanja.

Do 20. 4. 1990 bomo sprejemali pripombe; pošljite jih tajniku samoupravnih organov na upravo LIP Bled.

PREDNOSTNA LISTA PROSILCEV ZA STANOVANJA

Priimek in ime	Tovarna	Št. dr. članov	Štev. točk	Opomba	Soudeležba druge DO
1. GOLIC Nada	Podnart	3	324	zamenjava	LIP
2. RAKUŠ Mirko	Uprava	4	311		LIP
3. PRISTOV Janja	Rečica	3	300		
4. SODJA Boris (nov)	Bohinj	3	295		
5. MAGISTER Srečko	Rečica	4	294		LIP
6. GOLJA Damjan	Uprava	4	287		50% Elmont
7. MALIVOJEVIČ Jevto	Podnart	5	284	zamenjava	LIP
8. OREJAŠ Mojca	Mojstrana	3	280		50% Zelezarna
9. PETKOVIČ Perka	Podnart	1	273		
10. CERKOVNIK Vesna	Uprava	3	262	zamenjava	
11. ODAR Mira	Bohinj	1	256		
12. ŠORLI Cirila (nov)	Bohinj	3	255		
13. STANOJEVIČ Zvonko	Podnart	1	248		
14. LEBAN Igor	Podnart	4	245		25% prisp. sam
15. FUMIČ Vlado	Rečica	3	244		
16. CIMPRIČ Robert (nov)	Rečica	3	241		
17. MEDJA Albin	Bohinj	3	233		
18. STANKO Stefan	Filbo	1	226		
19. KENDA Roman (nov)	Rečica	3	226		
20. ŽMAVC Edi (nov)	Rečica	3	225		
21. ZUPANC Bojan (nov)	Rečica	2	218		
22. MEDJA Marija	upok.	1	216		
23. MLAKAR Bernarda	Bohinj	2	216		
24. STRAŽIŠAR Amalija	Uprava	1	211	zamenjava	
25. TONEJC Janko (nov)	Rečica	1	211		
26. KRASNIČI Adem	Rečica	1	204		
27. ZUBČIČ Zvone	Rečica	4	199		50% Kompas
28. FELIČ Muharem	Rečica	1	195		
29. KOVAČEC Leopold (nov)	Mojstrana	2	191		
30. DOBRAVEC Marjan (nov)	Bohinj	1	186		
31. VILMAN Bogomir	Mojstrana	2	185		
32. GOLEC Sabina	Rečica	2	184		
33. DROLE Milena	Bohinj	2	179		
34. ŠMIT Sonja	Rečica	3	179		
35. MOHORIČ Biljana	Podnart	4	179		
36. PREZELJ Irena	Rečica	1	176		
37. ZORMAN Majda (nov)	Rečica	2	171		
38. BIZJAK Robert (nov)	Filbo	3	166		
39. RABIČ Ivan	Bohinj	4	154	zamenjava	
40. LUKANČIČ Vera	Rečica	4	149	zamenjava	
41. MIHELIČ Mojca	Rečica	3	149		
42. KEJŽAR Marija	upok.	1	144	zamenjava	
43. LONCNRAR Monika	Rečica	3	144		
44. PIKON Štefka	upok.	1	141		
45. ŠAREC Ruža	Podnart	3	124	zamenjava	
46. KOVAČEVIČ Gospa	Podnart	2	124	zamenjava	
47. JERETIČ Ivanka	Rečica	3	123		
48. SAMAC Rada	Podnart	4	114	zamenjava	
49. KRŽIŠNIK Brane	Uprava	4	114	zamenjava	
50. ZUPANČIČ Marko	Rečica	2	94	zamenjava	
51. PEHANI Niko (nov)	Uprava	4	91		25% prisp. sam.
52. LUKAČ Zvone (nov)	Rečica	2	71	zamenjava	

Sindikat podjetja LIP Bled

Ob mnogih družbenopolitičnih in gospodarskih spremembah tudi sindikat doživlja svojo preobrazbo. Vendar pot do resnično neodvisnih sindikatov ne bo prehojena preko noči, saj med drugim niso še dani nekateri pogoji.

Tako kot je v političnem življenju zažvela opozicija, tako se v sindikatu kot nepolitični organizaciji rojeva opozicijski duh. Sindikat stoji na strani delavcev in zastopa njihove pravice in interese, ki jih mora braniti ali na novo izbojevati pri delodajalcu ali celo pri vodilnih političnih strukturah.

Sindikat dobiva tudi svoje orožje, vendar na žalost v času, ko so blagajne izpraznjene, ko se npr. v nekaterih podjetjih rešujejo z odprodajo počitniških kapacitet, ki bi morala biti pravzaprav sindikalna last.

Prepričan sem, da v našem podjetju to ne bo potrebno, ampak da bomo znali poiskati neizkoriščene ali slabo izkoriščene rezerve, da bomo stvari premaknili na področju organiziranosti, da se bomo sprijaznili, da samo gonja za višjimi cenami ne prinaša več kruha, da je za uspešno plasiranje na trg nujna temeljita obdelava trga in temu primerna kvalitetna, čimpopolnejša ponudba, da mora biti razvojna politika močna in futuristična itd.

In nenazadnje, da se bomo zavedali, da je le strokovno, kvalitetno, prizadevno in ustvarjalno delo najvišja vrednota v podjetju, neodvisna od politične, verske in nacionalne pripadnosti.

Ob tem pa ne bomo smeli pozabiti tudi na ustrezno motivacijo in stimulacijo. Vendar se naš sindikat ne bo več zadovoljil s parolo »najprej delo, potem plačilo«, ampak »najprej ustrezna organiziranost in skrb za prizadevne delavca, za tem kvalitetno delo in končno dobro plačilo«.

Sindikat čaka kar pisano delo in prav od vodilnih sindikalnih delavcev je v veliki meri odvi-

sno, kakšen sindikat bomo imeli.

V marcu so bila v glavni obravnavi tudi Pravila sindikata podjetja LIP Bled, ki nekoliko spreminjajo dosedanjo organiziranost in vnašajo vsebinske novosti.

Seveda pa bo uspeh odvisen tudi od vseh vas članov sindikata, drage sodelavke in sodelavci, zato pozivam, da se vključujete z vprašanji, pripombami, sugestijami, nenazadnje tudi s takšnimi, ki bi polepšali delovni vsakdanjik in pripomogli k dobremu razpoloženju, ki nam bo pri premagovanju vsakdanjih težav še kako potrebno.

In končno. Izvolili ste me za predsednika, še preden sem kandidature sploh spejel. Glede na to, da je pripravljenost za delo vseh izvoljenih sindikalnih aktivistov velika, sem prepričan, da bomo ob vsakdanjem rednem delu zmogli tudi to dodatno.

Zahvaljujem se vam za zaupanje in obljubljam, da si bomo v okviru razpoložljivih možnosti prizadevali zaupanje tudi upravičiti.

Predsednik sindikata podjetja Miran Mozetič

Požar v lakirnici

V tovarni Rečica je dne 25. 1. 1990 na popoldanski izmeni v oddelku lakirnice izbruhnil požar na polivalnem stroju laka Bürkle.

Vzrok požara je bil v pregretju kotalnega ležaja, ki se je vnel na desni strani vzhodnega transporterja ob polivalni glavi, tleti je začel tudi strjen lak na transporterju polivalke.

Zaposleni na popoldanski izmeni: Bojan Gogala, Matjaž Skumavec in Reza Černe so požar opazili in takoj ukrepali — aktivirali so stabilno gasilno napravo na CO₂, za kar jim velja vsa pohvala. Pohvaliti pa je treba tudi ostale, ki so sodelovali pri uspešnem gašenju: Srečka

Šlibarja, Alojza Šimnica, Janeza Jana, Štefko Skumavec, Marico Smolej, Mata Gregoroviča, Vlada Fumiča in Nado Pretnar.

Na mesto požara so prispeli miličniki z Bleda ter ekipa notranje uprave Kranj. Ob zavijanju sirene so bili pripravljene tudi gasilci iz sosednjih društev Gorje, Rečica, Podhom, Bled.

Nastali požar nam je bil vsem v veliko opozorilo, da bi se soočili z nevarnostjo požara v lakirnici. Potrebna bo še večja pazljivost ter pozornost, periodični pregledi strojev in naprav ter izobraževanje vseh zaposlenih glede upoštevanja požarno-varnostnih ukrepov.

Jože Mulej

Občni zbor industrijskih gasilcev

V Tovarni Bohinj

Občni zbor je bil sklican za 20. 12. 1990 ob 9. uri. Moram priznati, da me je udeležba članov zadovoljila, razen kritike, ki je bila pozneje izrečena, da ni prisetnih oddelekov in mojstrov.

Tu bi imel prvo pripombo: Ali se vodje oddelekov in mojstri ne zavedajo, da so po svojem stažu odgovorni za požarno varnostno preventivo? Smatram, da bi to morala biti osnovna zavest vsakega posameznika, da bi s svojimi ukrepi prispeval k požarni varnosti v tovarni. Danes smo, jutri nas ni več! ... Saj vsakdo pozna požarno nevarnost v lesni industriji. Če z njo kdo ni seznanjen, naj se približa tistim, ki skrbijo za dosledno preventivo in uspešno aktivno v primeru požara. V veliki meri je sposobnost preprečevanja odvisna od obveščenosti in smotrnosti prvih ukrepov prisotnih. Tako je bilo ob nedavnem začetnem požaru v Tovarni Rečica. Lahko trdimo, da je samo pravočasna osveščenoost in razsodnost rešila tovarno pred uničujočo katastrofo. Toliko o odgovornosti posameznikov!

Kratko, a jedrnatoporočilo predsednika društva je podalo osnovne smernice dela društva.

V Tovarni Podnart

23. februarja 1990 smo se člani IGD zbrali na radnem letnem občnem zboru.

Občnega zbora so se razen naših članov udeležili tudi predstavniki LIP Bled, IGD tovarna Bohinj, sosednjih gasilskih društev, predstavnik OBGZ Radovljica in požarnovarnostni inšpektor občine Radovljica.

V poročilu, ki ga je posredoval predsednik IGD tovarne Podnart, Franc Čufar, je predstavljeno delo v preteklem letu, z vsemi pomankljivostmi in težavami, s katerimi so se člani v tem obdobju srečevali.

V obširni razpravi so bili obravnavani problemi in težave, ki jih je IGD imelo pri delovanju. Vzrok je bil sanacijski program, ki se je izvajal skozi celo leto in pa prerazporeditev zaposlenih po ostalih tovarnah. Zara-

z poročila poveljnika društva je bilo razvidno, da je bilo delo društva v preteklem letu razgibano in plodno, saj je bil plan dela izpolnjen skoraj 100 odstotno. Izpadel je le planirani tečaj za nove člane, ker ni bilo zadostnega števila prijaviteljev. K tej pohvali pa moram pripomniti, kakor je bilo ugotovljeno na občnem zboru, da pri aktivnem delu pograšajo mnoge člane, ki bi po svoji članski dolžnosti morali sodelovati v vseh primerih, ne pa da to opravljajo vedno eni in isti.

Društvo je razmeroma dobro opremljeno z gasilskimi napravami in pripomočki, tako da izurjenemu gasilcu ni težava stopiti v akcijo ob eventualni potrebi.

Poveljnik Občinske gasilske zveze, tov. Lunar nam je podal nekaj kritičnih pripomb in tudi pohvalo za dobro obveščanje in sodelovanje z Občinsko gasilsko zvezo.

Gasilci smo novega predsednika Emila pozvali, naj nadaljuje z zastavljenim delom, oddelekovodje in mojstre pa k propagandi med svojimi ljudmi, da bi se v gasilske vrste vključilo čimveč novih mladih članov in članic.

A. S.

di tega je tudi področje izobraževanja nazadovalo.

Člani IGD so se med letom usposabljali z vajami, katere so imeli vsak prvi četrtek v mesecu. Skrbeli so tudi za redno vzdrževanje požarnovarnostnih naprav. V mesecu požarne varnosti so se zaposleni seznanili z gašenjem z ročnimi gasilnimi aparati. Do manjšega požara je prišlo le v žagalnici, kjer je zagorel motor. Požar je bil pogasjen z ročnimi gasilnimi aparati na prah. IGD je dobilo 6 novih hidrantnih omaric, montirana je bila protipožarna naprava, nabavljene je bilo nekaj nove opreme in uniform.

Po skromni zakuski smo se razšli z željo po tesnejšem sodelovanju z OBGZ Radovljica in obema sosednjima gasilskima društvoma.

Anki

Gorenjsko prvenstvo lesarjev in gozdarjev v odbojki za leto 1990

LIP zmagovalec

V Bohinjski Bistrici se je 31. 3. 1990 odvijal zaključni turnir v odbojki za naslov prvaka gorenjskih lesarjev in gozdarjev v odbojki za moške za leto 1990.

Sodelovale so ekipe GG Kranj, Zlit Trzič, LIP Bled in mešana ekipa bivši SOZD.

Izidi:

1. LIP : ZLIT	2:0 (15:1; 15:0)
2. Bivši SOZD : GG Kranj	0:2 (6:15; 9:15)
3. Bivši SOZD : ZLIT	2:0 (15:9; 15:11)
4. GG Kranj : LIP	1:2 (9:15; 15:13; 12:15)
5. ZLIT : GG Kranj	0:2 (3:15; 13:15)
6. LIP : Bivši SOZD	2:1 (15:6; 9:15; 15:11)

Končni vrstni red:

1. LIP Bled	3	3	0	6:2	6
2. GG Kranj	3	2	1	5:2	4
3. Bivši SOZD	3	1	2	3:4	2
4. ZLIT	3	0	3	0:6	0

Prvenstvo LIP v namiznem tenisu za leto 1990 — pomladni del

Potekalo je v telovadnici osnovne šole Bled 24. marca 1990. Udeležili so se ga predstavniki štirih tovarn v dveh kategorijah.

Tehnično izvedbo so prevzeli člani tekaškega kluba Bled pod vodstvom Vinka Poklukarja.

IZIDI

Moški nad 40 let

Jarkovič Tone (Rečica) : Kobilica Stane (Rečica) 0:4 = 14:21, 12:21, 15:21, 19:21

Stare Mirko (uprava) : Kobilica Stane (Rečica) 0:4 = 10:21, 7:21, 13:21, 17:21

Jarkovič Tone (Rečica) : Stare Mirko (uprava) 4:3 = 21:17, 14:21, 18:21, 21:16, 23:21, 18:21, 21:10

VRSTNI RED:

1. KOBILICA Stane	(Rečica)
2. JARKOVIČ Tone	(Rečica)
3. STARE Mirko	(uprava)

Moški do 40 let

Predtekmovanja — 1. kolo:

Strgar : Rimahazi	2:0 (21:9, 21:16)
Glišič : Čuden M.	2:0 (21:17, 21:18)

— 2. kolo:

Sitar : Rakuš	0:2 (18:21, 21:23)
Mencinger : Polajnar	2:0 (21:4, 21:5)
Knaflič : Purgar	0:2 (8:21, 9:21)
Zalokar : Pretnar	0:2 (12:21, 12:21)

— 3. kolo:

Korošec : Rakuš	2:0 (21:15, 21:11)
Strgar : Mencinger	0:2 (9:21, 16:21)
Glišič : Purgar	2:1 (21:9, 13:21, 22:20)
Fujs : Pretnar	2:0 (21:11, 21:11)

FINALE:

	1	2	3	4	Točke
Korošec		2:1	1:2	1:2	2
Mencinger	1:2		0:2	0:2	0
Fujs	2:1	2:1		0:2	4
Glišič	2:1	2:0	2:0		6

KONČNI VRSTNI RED

1. Glišič Matjaž	(Bohinj)
2. Fujs Štefan	(Bohinj)
3. Korošec Primož	(Bohinj)
4. Mencinger Igor	(Bohinj)
5. Purgar Metod	(uprava)
6. Pretnar Brane	(Filbo)
7. Rakuš Mirko	(uprava)
8. Strgar Matija	(Bohinj)
9. Čuden Milan	(Filbo)
10. Polajnar Andrej	(Bohinj)
11. Knaflič Stane	(uprava)
12. Zalokar Zdravko	(uprava)
13. Sitar Edi	(Bohinj)
14. Rimahazi Robert	(uprava)

EKIPNO:

1. Bohinj	14 točk
2. Uprava	11 točk
3. Filbo	9 točk
4. Rečica	3 točk

Rakuš

Dobri gospodarji tudi na dopustu

Gospodarska situacija je vedno težja, kar se kaže tudi v tem, da so nekatera podjetja že pričela prodajati počitniške kapacitete.

V našem podjetju tako daleč še nismo prišli, prav zato pa bi vas radi opozorili na nekatere nepravilnosti in škodo, ki jo mnogi povzročajo tako v prikolicah kot tudi v garsonjerah, pa tudi počitniški dom pri tem ni izjema.

V vsaki garsonjeri in prikolicci je »knjiga zapažanj«, ki pa ima svoj namen. Vsakdo, ki biva v eni od počitniških kapacitet, je dolžan v to knjigo vpisati svoja opažanja. Vpisati mora tudi to, če je bilo ob njegovem prihodu vse v redu. Zgodi se, da dva obiskovalca v knjigo ne vpišeta svojih zapažanj, tretji pa potem zapiše kakšno pomanjkljivost. V takem primeru nikakor ni mogoče ugotoviti, kdo od obiskovalcev je to zagrešil.

Glede na to vas opozarjamo, da bomo že tako kot doslej te knjige pregledovali in kdor svojih zapažanj ne bo vpisal v knjigo, bo v prihodnje izgubil pravico do ponovnega bivanja v počitniških kapacitetah podjetja.

Razumemo, da se lahko zgodi, da razbijete krožnik, kozarec ali skodelico, vendar pa vas prosimo: »Bodite toliko pošteni ter nadomestite razbito posodo z novo.« Enako velja tudi za izgubljene dele jedilnega pribora, kar pa je že malo težje razumeti. Poleg tega se zgodi, da v prikolicci ali garsonjeri zmanjka npr. ključ za plinsko napeljavo, kar pa je le težko verjeti, da bi se leta izgubil, večja je verjetnost, da ga je kdo odnesel s seboj.

Skoraj vsakdo, ki prihaja v prikolicco ali garsonjero, se pripelje z avtom, v katerem ima tudi orodje. Naj vam vendar ne bo pretežko, da bi tudi sami kakšno malenkost pritrtili, zavili ali popravili, saj se marsikaj da urediti le z malo dobre volje in iznajdljivosti.

Garsonjeram na Pagu pripada tudi manjši vrt ob terasi. Ta vrt smo zasadili z grmičevjem in travo. Radi bi vas opozorili na to, da naj vam v času bivanja v teh garsonjerah ne bo težko izpuliti kakšen plevel ali pa zaliti grmičevje, če vidite, da je to potrebno.

Kot vsi dobro veste, pleskanje prostorov danes veliko stane, zato prosimo, pazite na stene, da jih ne zamažete, zlasti pa po steh

nah in stropih ne ubijajte komarjev s čevlji. Ta nadležna mrčes se da odstraniti z drugimi sredstvi!

Če bi vse povedano strnili v en stavek, bi ta predstavljal opozorilo: »S počitniškimi objekti pod-

jetja, ki so vam zaupani, ravnajte kot dober gospodar, nadomestite škodo, ki ste jo mogoče povzročili in pazite na čistočo. Pri tem pa ne pozabite tudi na okna garsonjer in prikolic.

Tovarna .....

PRIJAVNICA ZA LETOVANJE

— v počitniški prikolicci .....

— v garsonjeri .....

— v koči v Vratih .....

Priimek in ime ..... roj. leto .....

Delovno mesto ..... Naslov bivališča .....

Počitniški objekt želim koristiti od ..... do .....

ali od ..... do .....

(Dva termina sta potrebna zaradi lažje razporeditve)

Poleg mene bodo letovali:

— ime žene ali moža .....

— ime in datum rojstva otroka oz. ostalih oseb .....

Prijavnico oddajte v tajništvu tovarne oz. uprave do 13. 4. 1990. To je zadnji termin, ker bomo po razvrstitvi ev. proste kapacitete objavili na oglasnih deskah.

Podpis .....

Tovarna .....

PRIJAVNICA za letovanje v počitniškem domu na Seči

Priimek in ime ..... roj. leto .....

Delovno mesto ..... Naslov bivališča .....

Dom želim koristiti od ..... do .....

ali od ..... do .....

(Dva termina sta potrebna zaradi lažje razporeditve)

Družinski člani (navesti poimensko, pri otrocih tudi starost), ki želijo koristiti bivanje v domu:

ime žene ali moža ..... zaposlen v DO .....

ime in datum rojstva otrok .....

Prijavnico oddajte v tajništvu tovarne oz. uprave do 13. 4. 1990. To je zadnji termin, ker bomo po razvrstitvi ev. proste kapacitete objavili na oglasnih deskah.

Podpis .....

Menjave v počitniškem domu, prikolicah, garsonjerah in koči v Vratih

Počitniški dom na Seči

Izmena traja 9 dni, menjave bodo v naslednjih dneh: 14. 6., 23. 6., 2. 7., 11. 7., 20. 7., 29. 7., 7. 8., 16. 8., 25. 8., 3. 9., 12. 9.

Počitniške prikolicice

Prikolicice bodo nameščene: v Funtani — Vrsar (2), v Zeleni Laguni (2), Ladin gaju (2), na Krku — Punat (1), na Pagu — Novalja (3), v Podčetrtku — Atomske toplice (1); 1 prikolicca iz kampa Stela Maris pa bo prepeljana v kamp, za katerega bo največ prijav.

Izmena traja 10 dni, menjave bodo v naslednjih dneh: 13. 6., 23. 6., 3. 7., 13. 7., 23. 7., 2. 8., 12. 8., 22. 8., 1. 9., 11. 9., 21. 9.; Za Podčetrtek pa veljajo še dodatni termini: 24. 4., 4. 5., 14. 5., 24. 5., 3. 6., 13. 6., ... 1. 10., 11. 10., 21. 10.

Garsonjere

Garsonjere imamo v Stinici (1), v Lovranu (2), v Loparih na Lošinju (2), v Barbarigi pri Peroju (1), v Podčetrtku (1), v Gajacu na Pagu (2). Izmena traja 10 dni, termini menjav so isti kot za prikolicice.

Menjave v garsonjeri v Podčetrtku: 3. 6., 13. 6., 23. 6., 3. 7., 13. 7., 23. 7., 2. 8., 12. 8., 22. 8., 1. 9., 11. 9., 21. 9., 1. 10., 11. 10., 21. 10., 31. 10., 10. 11., 20. 11., 30. 11., 10. 12., 20. 12., 30. 12.

Koča v Vratih

Izmena traja 7 dni, menjave pa bodo v ponedeljkih in to od 23. 4. dalje.

Prednost pri koriščenju kapacitet v glavni sezoni bodo imeli zaposleni s šoloobveznimi otroki. Upokojenci naj se prijavijo izven glavne sezone.

STANJE ZAPOSLENIH V MESECU MARCU 1990

	delavcev	priznanih
Tovarna Bohinj	395	
Tovarna Rečica	323	1
Tovarna Mojstrana	92	
Tovarna Podnart	72	2
Tovarna Filbo	112	
Uprava	155	15
Skupaj:	1149	18

Zahvale

Ob nenadni in boleči izgubi dragega moža, očeta, brata in tasta

ANTONA DEŽMANA

se iskreno zahvaljujemo vsem članom kolektiva LIP Bled, posebno pa članom tovarne Rečica za izraze sožalja, denarno pomoč, podarjeno cvetje ter spremstvo na njegovi zadnji poti.

Iskrena hvala tudi članom gasilskega društva za spremstvo na njegovi zadnji poti in poslovljene besede.

Zalujoči: žena Liza, hčerki Milena in Sonja z družino in brat Jože z družino

Ob boleči izgubi drage mame, tašče in stare mame

KRISTINE SKUMAVC

se vsi njeni zahvaljujemo sodelavcem iz tovarne Mojstrana za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala tudi za organizacijo prevoza s kombijem.

Zalujoči: hčerka Minka Branc in ostalo sorodstvo

Ob nenadomestljivi izgubi ljubega sinka

ALEŠA ODARJA

se zahvaljujem sodelavcem in vodstvu oddelka plošč Tovarne Bohinj za vsestransko pomoč in človeški posluh ob prošnjah za izredni delovni čas zaradi skrbnejše nege bolnega sina, sindikatu za denarno pomoč, vsem pa za moralno podporo.

Hvala, ker ste čutili za mano.

Mira Odar

V nedeljo, 10. septembra 1989 smo se na pokopališču v Zg. Gorjah poslovili od našega sodelavca **Jožeta Muleja**.

Juže Mulej se je v naši delovni organizaciji (TO REČICA) zaposlil leta 1964 v oddelku elektro vzdrževanja. Svoje delo je opravljal vestno, z vso odgovornostjo. Za delo je znal vedno poprijeti, pa čeprav je bilo pri tem delu veliko nadurnega dela in dela v prostih dnevih. Svoje bogato znanje je prenašal na svoje mlajše sodelavce.

Za njegovo delo v naši temeljni organizaciji smo mu dolžni izreči zahvalo. Ohranili ga bomo v spominu kot dobrega sodelavca in prijatelja.

***

Neozdravljiva bolezen je zopet posegla med vrste naših bivših sodelavcev.

V soboto, 2. decembra 1989 smo se na pokopališču na Bledu poslovili od **Vide Leban**.

Poznali smo jo kot dobro in vestno sodelavko ter dobrega tovariša. V naši organizaciji se je zaposlila leta 1950, leta 1967 pa je prišla na obrat na Rečici. Pred upokojitvijo je delala v furnirnici kot spajalka in popravljalka furnirja.

Hvaležni smo ji za njen delovni prispevek, ki ga je ustvarila v našem podjetju.

***

V sredo, 13. 12. 1989 smo se na pokopališču v Zg. Gorjah poslovili od našega upokojenca **Antona Dežmana** iz Podhoma. Anton se je v naši tovarni zaposlil že leta 1945. Opravljal je najrazličnejša dela v obratu Vintgar in Gorjana, dolgo vrsto let pa je bil zaposlen kot vodja sušilnice. Delo, katero mu je bilo zaupano, je opravljal z vso odgovornostjo. Ker se je zavedal, da je v lesni industriji izredno velika nevarnost, da pride do požara, je bil leta 1958 eden od iniciatorjev pri ustanovitvi IGD REČICA, pred tem pa je bil gasilec v GD Podhom. Takoj ob ustanovitvi društva je prevzel odgovorno nalogo poveljnika društva, nato pa je bil do upokojitve, leta 1987, predsednik društva.

***

V nedeljo, 21. januarja 1990 smo se na pokopališču v Zg. Gorjah poslovili od naše upokojenke **Jožefe Kučič** iz Podhoma. Jožefa se je v naši tovarni Rečica zaposlila leta 1949 v taktatnem obratu v Vintgarju, kjer je opravljala najrazličnejša dela. V naši delovni organizaciji je bila zaposlena 23 let.

***

V februarju 1990. leta smo se na pokopališču v Radovljici poslovili od **Franca Freliha**, upokojenega delavca tovarne Podnart.

V naši tovarni se je zaposlil 1952. leta kot gaterist. Delal je na več delovnih mestih, in sicer kot sorter rezanega lesa in prevzemalec rezanega lesa. Svoje delo je opravljal natančno in z veseljem. Čeprav je bil dolgo časa upokojen, se je zanimal za napredek našega podjetja.

Ob njegovi smrti smo dolžni zahvalo za njegovo opravljeno delo in za njegov prispevek pri napredku našega podjetja.

v TO REČICA

se je v letu 1989 upokojilo 7 naših sodelavk in sodelavcev. Vsi so delali v naši temeljni organizaciji dolgo vrsto let, s tem pa tudi veliko prispevali k razvoju naše temeljne organizacije kot tudi pri razvoju celotne delovne organizacije.

Ciril Petkovšek

je bil zaposlen v naši TO od leta 1955. Nazadnje je delal kot telefonist.

Janez Poklukar

je bil zaposlen v naši TO od leta 1957. Delal je v kotlovnici na delih in nalogah kurjača.

Rudolf Hikel

je bil zaposlen v naši TO od leta 1948. Delal je v sušilnici kot vodja sušilnice.

Marija Potočnik

je bila zaposlena v naši TO od leta 1958. Delala je v obratu vrata na delih in nalogah stiskalničar.

Ljudmila Valant

je bila zaposlena v naši TO od leta 1979 na delih in nalogah kuharice.

Jožica Čpajakovič

je bila zaposlena v naši TO od leta 1954. Delala je v obratu žaga kot knjigovodja izdelkov.

Anica Žemva

je bila zaposlena v naši TO od leta 1970. Delala je v oddelku vratnih kril in furnirnici kot spajalec furnirja.

V prvih treh mesecih letošnjega leta so se v tovarni REČICA upokojili:

Ferjan Vida

se je v naši tovarni zaposlila leta 1954. Nazadnje je delala kot merilec lesa za odpremo.

Grah Jože

se je v naši tovarni zaposlil leta 1948. Nazadnje je delal kot kurjač z avtomatskim kurjenjem.

Hudovernik Ludvik

se je v naši tovarni zaposlil leta 1955, nazadnje je delal kot kontrolor kvalitete.

Poklukar Vinko

se je v naši tovarni zaposlil leta 1964. Opravljal je dela pri gasilsko čuvajski službi.

Debelak Ivanka

je v našo tovarno prišla leta 1983 iz obrata v Boh. Bistrici. Nazadnje je delala v oddelku furnirnica.

Terpinc Marjan

se je v naši tovarni zaposlil leta 1972. Nazadnje je delal v oddelku oblog kot pomočnik cepilke.

v TOVARNI PODNART

Stanko Šolar

se je zaposlil v našem podjetju 1956. leta kot delavec v zaboarni. Tu je ostal štiri leta. Ponovno se je pri nas zaposlil 1974. leta, kjer je delal najprej v zaboarni in nato v žagalnici. Konec leta 1989 se je redno upokojil.

Stanko Zupan

je prišel v podjetje leta 1955 in je do leta 1961 delal v žagalnici na Lancovem. Po ponovni zaposlitvi leta 1979 je delal na polnojamerniku na Lancovem in nekaj let kot krojilec kratic v tovarni Podnart. Januarja 1990 se je invalidsko upokojil.

Venceslav Golob

se je zaposlil v našem podjetju 1974. leta kot skoblar oblog. Na skobelnem stroju je delal do februarja 1990. leta, ko se je starostno upokojil.

Ob odhodu v zasluženi pokoj želimo vsem skupaj in vsakemu posebej veliko zdravih, srečnih in zadovoljnih let in pa veliko osebne sreče. Želimo si čimveč medsebojnih stikov, želimo si vaših obiskov pri našem delu in na raznih medsebojnih srečanjih, za vaše delovne prispevke pa se vam prav lepo zahvaljujemo.

Kaj mi pomeni svoboda?

Ob tej besedi se mi porajajo mnoge lepe misli. Čudovito je biti mlad v svobodni domovini. Po radiu vsak dan slišim novice, kako ljudje v vojnah umirajo in ne poznajo svobode.

Jaz mislim, da se le v svobodi lahko mirno učimo in pripravljamo za življenje. Nekoč smo doma imeli polha, Sivko smo ga imenovali. Kako je preplašeno tekal sem in tja po kletki in vem: iskal je pot v svobodo. Tako bi se tudi človek počutil ujetega, če bi mu odvzeli svobodo. Svoboda je tudi igra z žogo, tek po dvorišču in mamine tople be-

sede, ko mi zvečer zaželi sladke sanje in mi voči mirno noč.

Uroš BERAUS

Glavni in odgovorni urednik: Peter Debelak, tehnični urednik: Nada Freljih, člani: Tone Koncilja, Janez Stare, Janez Marolt, Branko Urh, Anton Noč, Lado Cesar, Vinko Čuden, Miro Kelbl in Ciril Kraigher. Tisk: Gorenjski tisk, Kranj